

[Anne Grete Holmsgård]

Oven i dette kommer, at man lige har gennemført en lang række ændringer i bistandsloven. Det skete samtidig med, at første fase af socialindkomsten blev gennemført og skulle gælde fra 1. januar i år. Man sidder nu rundt omkring i kommunerne med en række nye love om ændringer af bistandsloven, som man faktisk ikke rigtig ved hvordan man skal administrere, og man kan allerede se, at forskellige kommuner administrerer dem forskelligt.

Det er kendetegnende for de ændringer, socialministeren foreslår, at de til dels i hvert tilfælde tager udgangspunkt i den redegørelse, finansministeriets administrationsdepartement afgav i november 1980. Denne rapport har i modsætning til, hvad vi finder væsentligt, ikke først og fremmest taget sit udgangspunkt i klienternes eller brugernes retssikkerhed, men har først og fremmest vurderet, i hvilket omfang ankeafgørelserne bliver regeldannende. Rapporten konkluderer, at det er tvivlsomt, om der er brug for to ankesystemer, og siger desuden, at der er grund til at overveje, om det er hensigtsmæssigt, at de offentliggjorte ankeafgørelser spiller så stor en rolle i de centrale myndigheders vejledningsvirksomhed.

Det fik mig umiddelbart til at tænke på, da jeg læste det, at Thorkild Simonsen på de sociale udvalgs årsmøde i Ålborg i 1980 bl.a. sagde, at det var vanskeligt for kommunerne at føre en mere stram udgiftspolitik igennem og rette sig efter de stramme regler, som staten sætter for kommunernes udgifter, fordi en række kommuners enkeltbeslutninger bliver omstødt i ankenævnene, dvs. bliver omstødt på en sådan måde, at de giver brugerne, klagerne, ret, hvorimod det bliver vanskeligere for kommunerne at køre en stram udgiftspolitik igennem og lave en mere restriktiv fortolkning af loven. Jeg kunne kun opfatte det på den måde, at det var en klods om benet for kommunerne, når de ville føre en mere restriktiv lovgivning igennem, og det synes jeg er meget uhyggeligt.

Jeg finder bemærkningerne i forslaget om, at de sager, der allerede i dag ikke kan indbringes for nogen ankeinstans, ikke kan siges at være afgørende for den enkelte persons samlede sociale situation, meget flot. I dag er det sådan, at hjemmehjælpen ikke kan ankes, men man kan jo ikke ligefrem sige, at hjemmehjælpen ikke har betydning for den enkel-

te persons samlede sociale situation. Faktisk kan tildelingen eller ikke-tildelingen eller det omfang, hjemmehjælpen bliver tildelt i, have meget stor betydning for den enkeltes situation.

Jeg finder det også meget betænkeligt og er imod det, at man nu begynder at inddrage flere områder under den regel, der hedder, at der ikke kan ankes. Det drejer sig bl.a. om personlige tillæg til pensionister, og det drejer sig om ungdomsydelserne. Jeg synes, man skal tænke på, at der i begge tilfælde er tale om grupper, som på mange måder er socialt dårligt stillede i forvejen, som har meget små indkomster. Det gælder både de pensionister, der har mulighed for at få personlige tillæg, og de mennesker, der overhovedet har mulighed for at få ungdomsydelse til deres børn i 15-16 års alderen.

I forslaget står der desuden, at spørgsmålet om, hvorvidt en sag skal kunne gå videre fra amsankenævnet til den sociale ankestyrelse, skal afgøres af to ankechefer, der tager stilling til, om man kan sige, at sagen har principiel karakter. Men det er nu engang meget vanskeligt at afgøre, om en sag har principiel karakter eller den ikke har det. Det er absolut ikke let at finde nogen grænse for, hvornår man kan sige det ene og det andet.

Hvad angår spørgsmålet om de lange ventetider ved besvarelsen af ankesager, er det jo én løsning, der bliver lagt frem her, men det er absolut ikke den eneste, og jeg mener, det er en meget dårlig løsning. Man kunne også vælge enten at sørge for, at der blev ansat flere sagsbehandlere i ankesystemet, eller at gøre det, som ville være det allerbedste, nemlig sørge for, at sociallovgivningen var bygget op på retsprincipper og ikke i den udstrækning, som den er det i dag, på skønsprincipper.

Der er jo en god grund til, at der kommer mange klager – forholdsvis mange klager, vil jeg endda sige, for tallet er i virkeligheden ikke særlig overvældende, når man tænker på, hvor mange mennesker der er i kontakt med det sociale system på den ene eller den anden måde.

Folk klager selvfølgelig, fordi de føler, at de er uretfærdigt behandlet, og/eller føler, at de simpelt hen ikke kan gennemskue lovgivningen, og det er der ikke noget at sige til: det er uhyre vanskeligt at gennemskue den